Landschappen en Volkstypen

VAN

NEDERLANDSCH-INDIE

Library of The Theological Seminary

PRINCETON · NEW JERSEY

PRESENTED BY

Tennent College

DS
.L2

NEDERLANDSCH-INDIE.

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/landschappenenvo00unse

LANDSCHAPPEN EN VOLKSTYPEN

LIBRARY OF PRINCETON
NOV 30 1948
THEOLOGICAL SEMINARY

VAN

NEDERLANDSCH-INDIË.

HAARLEM,
H. D. TJEENK WILLINK.
1883.

Stoomdrukkerij van Gebr van Asperen van der Velde, te Haarlem.

INHOUD.

I. JAVA.

1. Gezicht te Batavia. — *Vue de Batavia.*
2. Eene straat in Batavia (oude stad). — *Rue à Batavia (L'ancienne ville).*
3. Eene straat in het nieuwe Batavia. — *Une rue à Batavia.*
4. Maleische woning in de omstreken van Batavia. — *Demeure dans les environs de Batavia.*
5. Gezicht in Batavia (de nieuwe stad). — *Batavia: La nouvelle ville.*
6. Europeesche woning te Batavia. — *Demeure européenne à Batavia.*
7. De krissendans. — *La danse des lances.*
8. Allée van waringins te Buitenzorg. — *L'allée des waringins à Buitenzorg.*
9. Eene javaansche bruiloft. — *Noce javanaise.*
10. De gamelang. — *Le gamélang.*
11. Het Paleis van den Gouverneur-Generaal, uit 's Lands Plantentuin te Buitenzorg gezien. — *Jardin des Plantes à Buitenzorg: Le Palais.*
12. Vijver in 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. — *Jardin des Plantes à Buitenzorg.*
13. Javaansche kinderen. — *Enfants javanais.*
14. De Gambang. — *Le Gambang.*
15. Maleisch binnenhuis. — *Intérieur malais.*
16. Een javaansche palankijn. — *Un palanquin javanais.*
17. Javaansch kapsel. *Coiffure javanaise.* — Maleisch kapsel. *Coiffure malaise.*

18. Wachtpost te Batavia. — *Corps de garde à Batavia.*
19. Javaansche herberg. — *Hôtellerie javanaise.*
20. Een kampong. — *Un kampong.*
21. Dansende bayaderen onder een indischen vijgeboom in de omstreken van Buitenzorg. — *Danse de bayadères sous un multipliant aux environs de Buitenzorg.*
22. De Sultan van Djokjokarta. — *Le Sultan de Djokjokkarta.*
23. De Sultane van Djokjokarta. — *La Sultane de Djokjokkarta.*
24. Ruïnen te Brambanan. — *Temple djaïniste à Brambanan.*
25. De Javaansche Gratiën. — *Les filles du Sultan de Djokjokkarta.*
26. De Soesoehoenan (keizer) van Solo. — *L'empereur de Solo.*
27. De tempel van Boeroe-Boedor. — *Temple de Boeroe-Boedor.*
28. Gezicht te Soerakarta. — *Avenue à Soerakarta.*
29. Prins Mangkoe Ngoro. — *Le Prince Mangkoe Ngoro.*
30. Bas-reliefs van den tempel van Boeroe-Boedor. — *Bas-reliefs du temple de Boeroe-Boedor.*
31. Bas-relief van den tempel van Boeroe-Boedor. — *Bas-relief du temple de Boeroe-Boedor.*
32. Keukens in de open lucht te Soerabaija. — *Cuisiniers ambulants à Soerabaya.*
33. De overdekte markt of bazar te Soerabaija. — *Le Bazar Glapp à Soerabaya.*
34. Een "Amok"-maker. — *Amok.*

II. SUMATRA.

35. Gezicht op de reede van Olehleh. — *Vue de la rade d'Olehleh.*
36. De nieuwe Moskee te Kotta Radja. — *Mosquée nouvelle à Kotta Radja.*
Plattegrond der oude Missigit. — *Plan de la mosquée ancienne.*
Plattegrond der nieuwe Missigit. — *Plan de la mosquée.*
37. Gezicht in Olehleh. — *Avenue d'Olehleh.*

38. Spoorwegstation "Kraton" te Kotta Radja. — *La gare à Kotta Radja.*
39. Gezicht op Panteh Perak. — *Avenue de Panteh Perak.*
40. Brug over de Atjeh-rivier. — *Pont sur la rivière d'Atjeh.*
41. Gezicht in den Kraton (Noorderface). — *Kotta Radja: le Kraton.*
42. Sultansgraven te Kotta Radja. — *Tombeaux des sultans à Kotta Radja.*
43. De bedwingers van Atjeh. — *Les vainqueurs d'Atjeh.*
44. Aanvoerders van Atjeh. — *Chefs Atsjinois.*
45. Monding der Padang-rivier met den Apenberg. — *Mont des singes et l'embouchure de la rivière de Padang.*
46. De Chineesche tempel te Padang, van binnen. — *Temple chinois à Padang.*
47. Hulpbrug over de Batang Masang. — *Pont sur le Batang Masang.*
48. De Batang Hari met de monding van de Potar. — *Le Batang Hari et l'embouchure du Potar.*
49. Waterval in de kloof van de Ané. — *Cascade dans le ravin de l'Ané.*
50. De stoombarkas der Sumatra-expeditie op de Batang Hari. — *Le bateau à vapeur de l'expédition hollandaise sur le Batang Hari.*
51. Huis met rijstschuur en taboehuisje te Alahan pandjang. — *Maison avec grenier à riz.*
52. Het dorp Grabak. — *Le kampong de Grabak.*
53. Brug over de Goemanti bij Alahan pandjang. — *Pont sur le Goemanti.*
54. Paueboom bij Alahan pandjang. — *Manguier (arbre Paue) à Alahan pandjang.*
55. Koffiemantri en vrouw te Alahan pandjang, en de inlandsche schrijver der expeditie. — *Le maître de café et sa femme à Alahan pandjang, et le scribe de l'expédition.*
56. Top van den Talang. — *Le sommet du Talang.*
57. Controleurswoning te Moeara Laboe. — *Habitation du contrôleur à Moeara-Laboe.*
58. Huis te Alahan pandjang. — *Une maison à Alahan pandjang.*
59. Beeldhouwwerk van een ouden Hindoe-tempel. — *Statue hindoue.*
60. Twee vergroeide boomen. — *Arbre remarquable à Moeara-Laboe.*

61. Woning van een handelaar te Kota Baroe. — *Demeure d'un riche marchand à Kota-Baroe.*
62. Rijstschuren te Kota Baroe. — *Granges à riz.*
63. Huis te Bedar Alam. — *Maison à Bedar-Alam.*
64. De Piek van Korintji. — *Le pic de Korintji.*
65. Rotan-brug over de Bangko. — *Pont de rotins sur le Bangko.*
66. Koffie-droogloodsen te Soerian. — *Granges à sécher le café à Soerian.*
67. Waterval van de Timboeloen. — *Ravin et cascades du Timboeloen.*
68. Bingin Telok. — *Le Batang Rauas près de Bingin-Telok.*
69. Pasar te Lolo. — *Le marché de Lolo.*
70. Overdekte brug te Lolo. — *Pont couvert à Lolo.*
71. Huizen te Soeroelangoen. — *Habitations à Soeroelangoen.*
72. Moskee te Palembang. — *Mosquée de Palembang.*
73. Waringin-boom bij Soeroelangoen. — *Un waringin.*
74. De Sultan van Djambi. — *Le Sultan de Djambi.*
75. Rebabspeler. — *Joueur de rebab aux environs de Soeroelangoen.*
76. Controleurswoning te Djambi. — *Maison du contrôleur à Djambi.*
77. Inwoners van Moeara Menkoelem. — *Indigènes de Moeara-Menkoelem.*
78. Jong meisje te Napal Litjin. — *Jeune fille de Napal-Litjin.*
79. De Batang Hari met de drijvende woningen voor Djambi. — *Le Batang Hari, près de Djambi.*
80. Woning van den sultan van Doesoen tenga. — *Demeure du sultan de Djambi, à Doesoen-Tengah.*

III. BORNEO, CELEBES EN DE MOLUKKEN.

81. Orang-oetans. — *Famille d'orangs-outangs.*
82. Gevecht van een Dajak met een orang-oetan. *Combat d'un Dyak et d'un orang-outang.*
83. Orang-oetans. — *Orangs-outang.*

84. De Argusfazant. — *Faisans Argus, mâle et femelle.*
85. Dajaksche krijgslieden. — *Guerriers Dyaks.*
86. Wapenen en gereedschappen der Dajaks. — *Armes et ustensiles des indigènes de Bornéo.*
87. Wapenen der Dajaks. — *Armes des indigènes de Bornéo.*
88. Een dorp op Borneo. — *Un village à Bornéo.*
89. Dajaks. — *Famille dyak.*
90. Visscherswoning op Borneo. — *Case de pêcheurs, à Bornéo.*
91. Hertenjacht op Borneo. — *Dyaks en chasse.*
92. Een smidse op Borneo. — *Forgerons à Bornéo.*
93. Een landschap op Borneo. — *Paysage à Bornéo.*
94. Dorpsgezicht op Borneo. — *Un village à Bornéo.*
95. De babiroessa. — *Le babiroussa.*
96. Gezicht te Makasser. — *Avenue de Makassar.*
97. Weg van Tondano (Celebes). — *Route de Tondano.*
98. Waterval bij Tondano (Celebes). — *Cascade près de Tondano.*
99. Bewoner van Timor. — *Indigène de Timor.*
100. Inboorling van Timor. — *Indigène de Timor.*
101. De rivier van Dodinga. — *La rivière de Dodinga.*
102. Wapenen enz. der bewoners van Timor. — *Armes et ustensiles des habitants de Timor.*
103. Moskee te Ternate. — *Mosquée à Ternate.*
104. Niroe, de Alfoer van Dodinga. — *Niroa, Alfaro de Dodinga.*
105. Kimalaha. — *Kimalaha, professeur d'escrime.*
106. Alfoeren. — *Alfaros de Galila, venant se faire photographier.*
107. Hassan en zijn zoon Idriss. — *Hassan et son fils Idriss.*
108. Eene europeesche woning op Ternate. — *Une maison hollandaise à Ternate.*
109. Moskee op Amboina. — *Mosquée à Amboina.*
110. Gezicht op Amboina. — *Rivière de Batour-Méra, à Amboina.*
111. Gezicht op Amboina. — *Une rue à Célèbes.*

112. Het dorp Waroe-Waroe op Ceram. — *Rade et village de Waroe-Waroe.* — (*Warus-Warus; Ceram.*)

113. Inboorlingen van Ceram. — *Indigènes de Ceram.*

114. De Paradijsvogel. — *Un oiseau de Paradis: Paradisea rubra.*

115. De goudkleurige sifflet (*Parotia aurea*) mannetje en wijfje. — *Le sifilet à gorge dorée, mâle et femelle.*

116. De Goenong-Api, vulkaan op Banda. — *Le vulcan de Banda.*

117. Gezicht op Dobbo. — *Village de Dobbo.*

118. Inboorlingen van Nieuw-Guinea. — *Indigènes de la Nouvelle Guinée.*

119. Papoe uit de omstreken van Dorey. — *Indigène de Dorey.*

120. Papoe uit de omstreken van Dorey. — *Indigène de Dorey.*

121. Papoe van de Prinses-Marianne-straat (Nieuw-Guinea). — *Nouvelle Guinée: Indigène du Passage Marianne.*

122. Arfaks. — *Papous Arfaks.*

123. Eene prauw der Papoes. — *Une pirogue des Papous.*

124. Het gewijde huis te Dorey (Nieuw-Guinea.) — *Maison sacrée de Dorey.*

125. Wapenen en gereedschappen der Papoes. — *Armes et ustensiles des Papous.*

126. Wapenen, gereedschappen en versierselen der Papoes. — *Armes, ustensiles et coiffure des Papous.*

127. Een tempel te Dorey. — *Un temple à Dorey.*

128. Huis te Aiambori. — *Le village d'Aïambori.*

129. Het dorp Andaï. — *Le village d'Andaï.*

JAVA.

Gezicht te Batavia.

(*Une avenue à Batavia.*)

Eene straat i
(*Rue à Bat*

via (Oude stad).
ille ancienne.)

Eene straat in het nieuwe Batavia.
(*Une rue de Batavia.*)

Maleische woning in de omstreken van Batavia.
(Habitation malaise dans les environs de Batavia.)

Gezicht in Ba
(*Batavi*

nieuwe stad).
velle.)

Europeesche woning te Batavia.
(*Maison à Batavia.*)

De krissendans.

(*Danse des kriss et des bâtons.*)

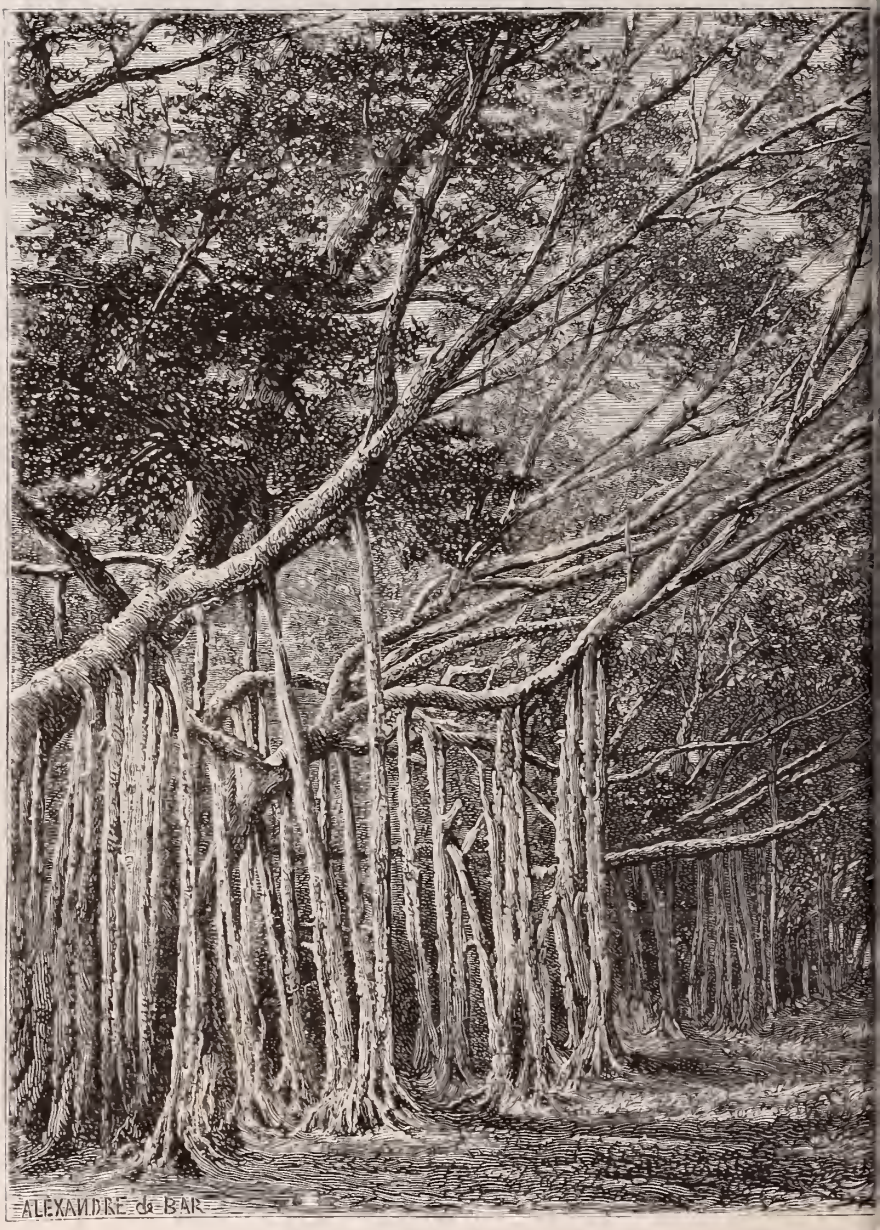

Allée van wari
(*Allée des multi*

Buitenzorg.

Buitenzorg.)

Eene javaansche bruiloft.
(*Noce javanaise.*)

De gamelan.
(*Le gamelan.*)

Vijver in 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
(Jardin des Plantes à Buitenzorg.)

Het Paleis van den Gouverneur-Generaal, uit 's Lands Plantentuin te Buitenzorg gezien.
(*Jardin des Plantes à Buitenzorg: Le Palais.*)

Javaansche kinderen.
(*Enfants javanais.*)

De Gambang.
(*Le Gambang.*)

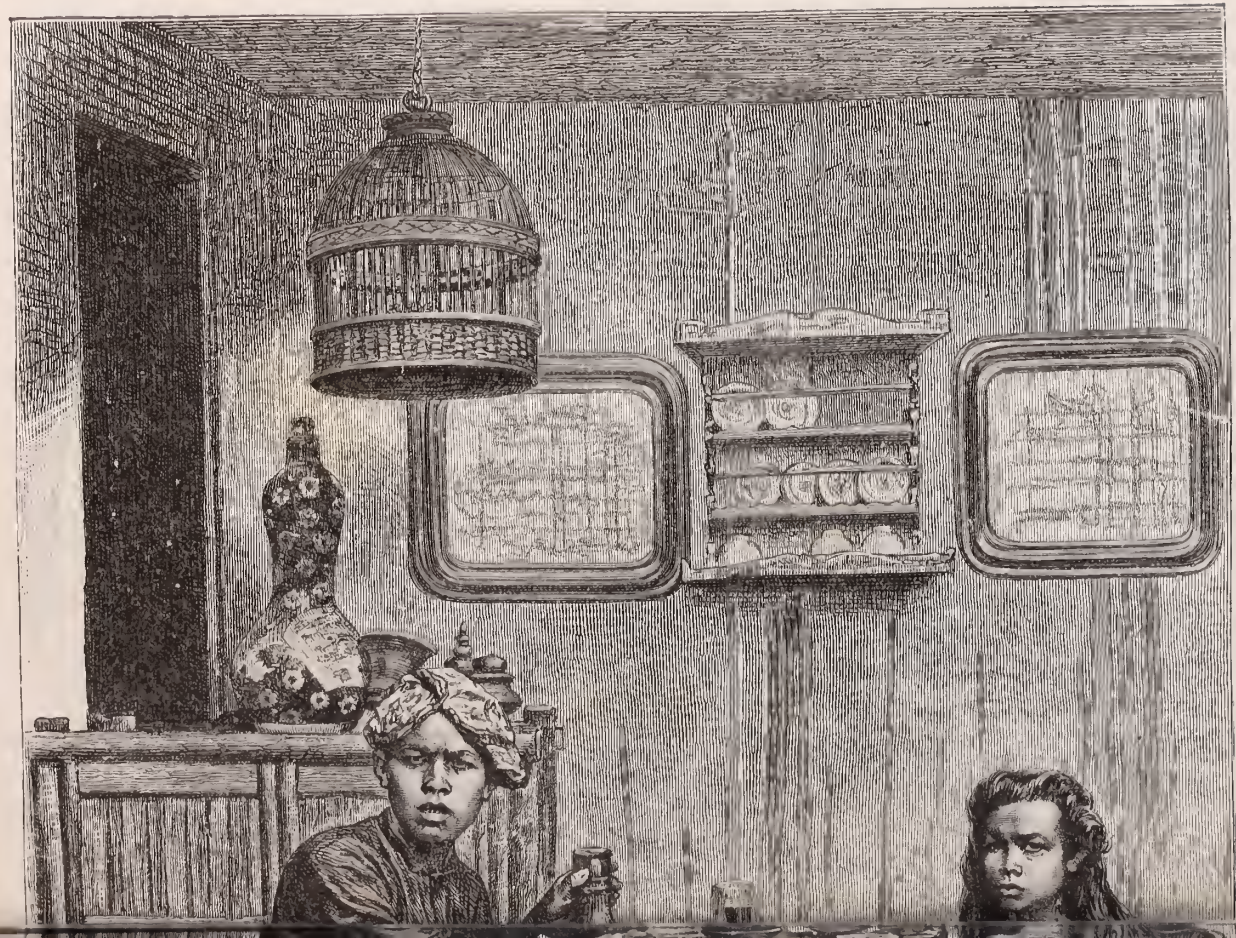

Maleisch binnenhuis.
(*Intérieur malais.*)

Een javaansche palankijn.
(*Un palanquin javanais.*)

Javaansch kapsel.
(*Coiffure javanaise.*)

Maleisch kapsel.
(*Coiffure malaise.*)

Ruïnen te
(*Temple djaïn*

nbanan.
Brambanam.)

Javaansche herberg.
(*Hôtellerie javanaise.*)

Een kampong.
(*Un campong.*)

Dansende bayaderen onder een indischen
(*Danse de bayadères sous un multip*

geboom in de omstreken van Buitenzorg.
t aux environs de Buitenzorg.)

De Sultan van Djokjokarta.
(*Le Sultan de Djokdjokkarta.*)

De sultane van Djokjokarta.
(*La Sultane de Djokdjokkarta.*)

Wachtpost te Batavia.
(*Corps de garde à Batavia.*)

De Javaansche Gratiën.
(*Les filles du Sultan de Djokdjokkarta.*)

De Soesoehoenan (keizer) van Solo.
(L'empereur de Solo.)

De tempel van
(*Temple de B*

roc-Boedor.
-Boedor)

Gezicht te Soerakarta.
(*Avenue à Soerakarta.*)

Prins Mangkoe Ngoro.
(*Le Prince Mangkoe Ngoro.*)

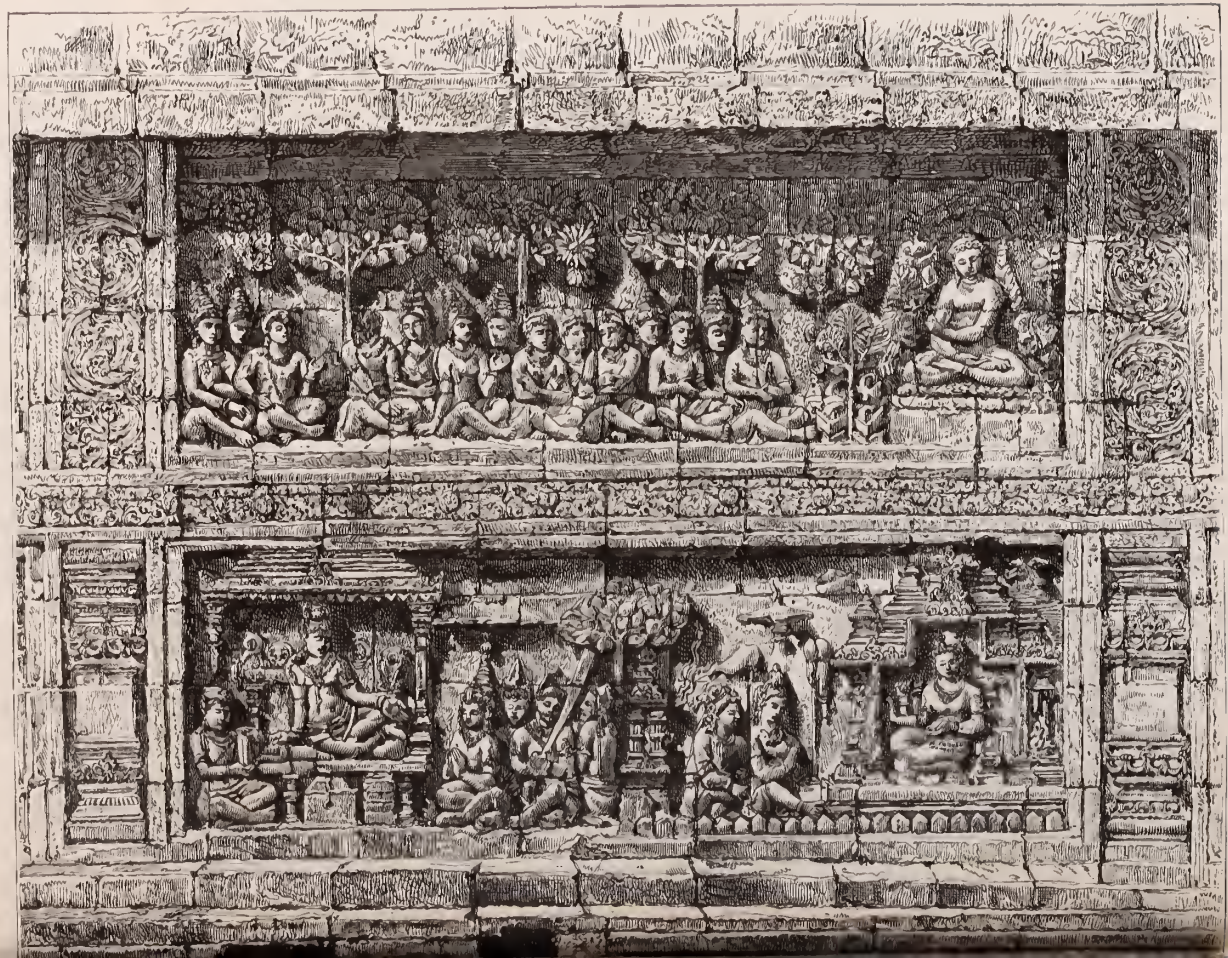

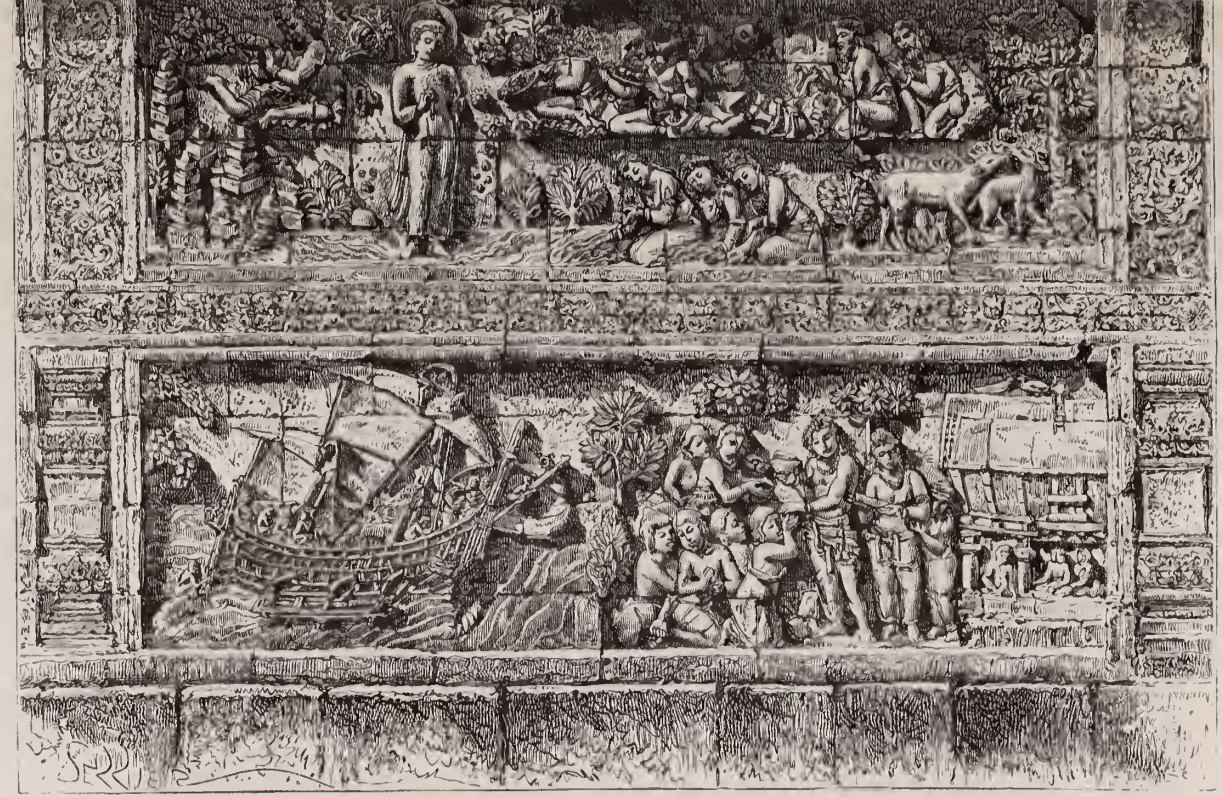

Bas-reliefs van den tempel van Boeroe-Boedor.
(*Bas-reliefs du temple de Boeroe-Boedor.*)

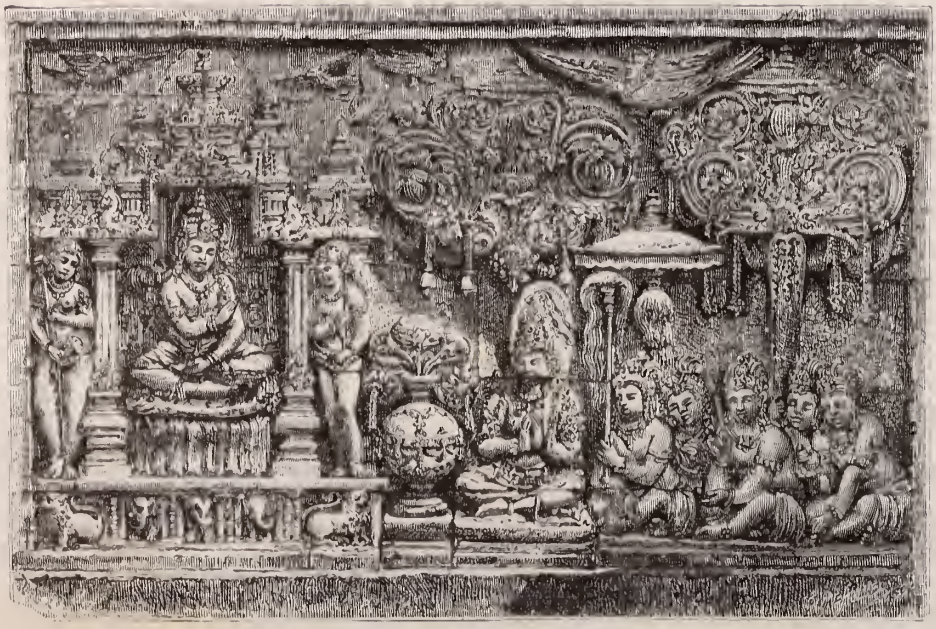

Bas-relief van den tempel van Boeroe-Boedor.
(*Bas-relief du temple de Boeroe-Boedor.*)

Keukens in de open lucht te Soerabaija.
(*Cuisiniers ambulants à Soerabaija.*)

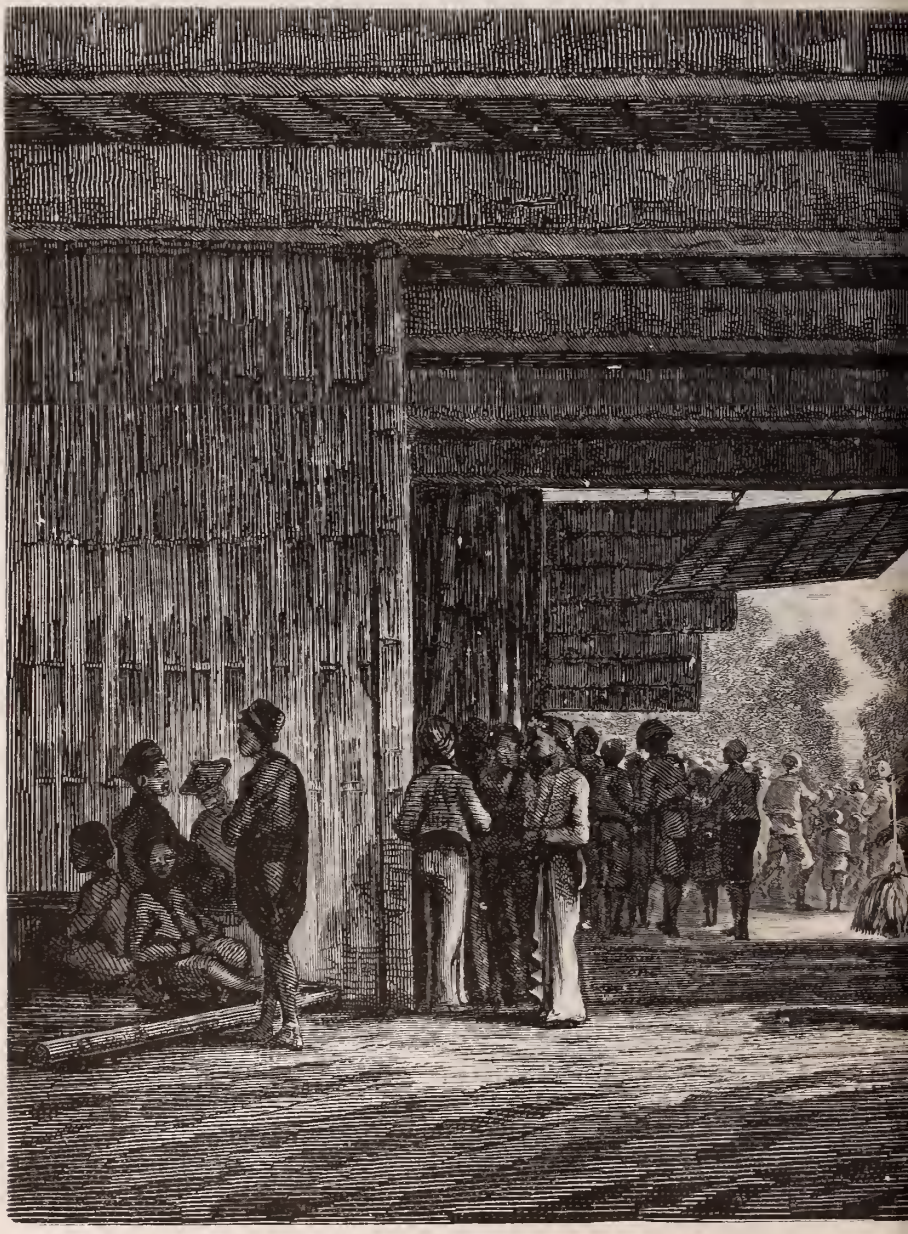

De overdekte markt
(*Le Bazar Gla*

azar te Soerabaija.
Soerabaija.)

Een "amok"-maker.
(*Amok.*)

SUMATRA.

Gezicht op de reede van Olehleh.
(*Vue de la rade d'Olehleh.*)

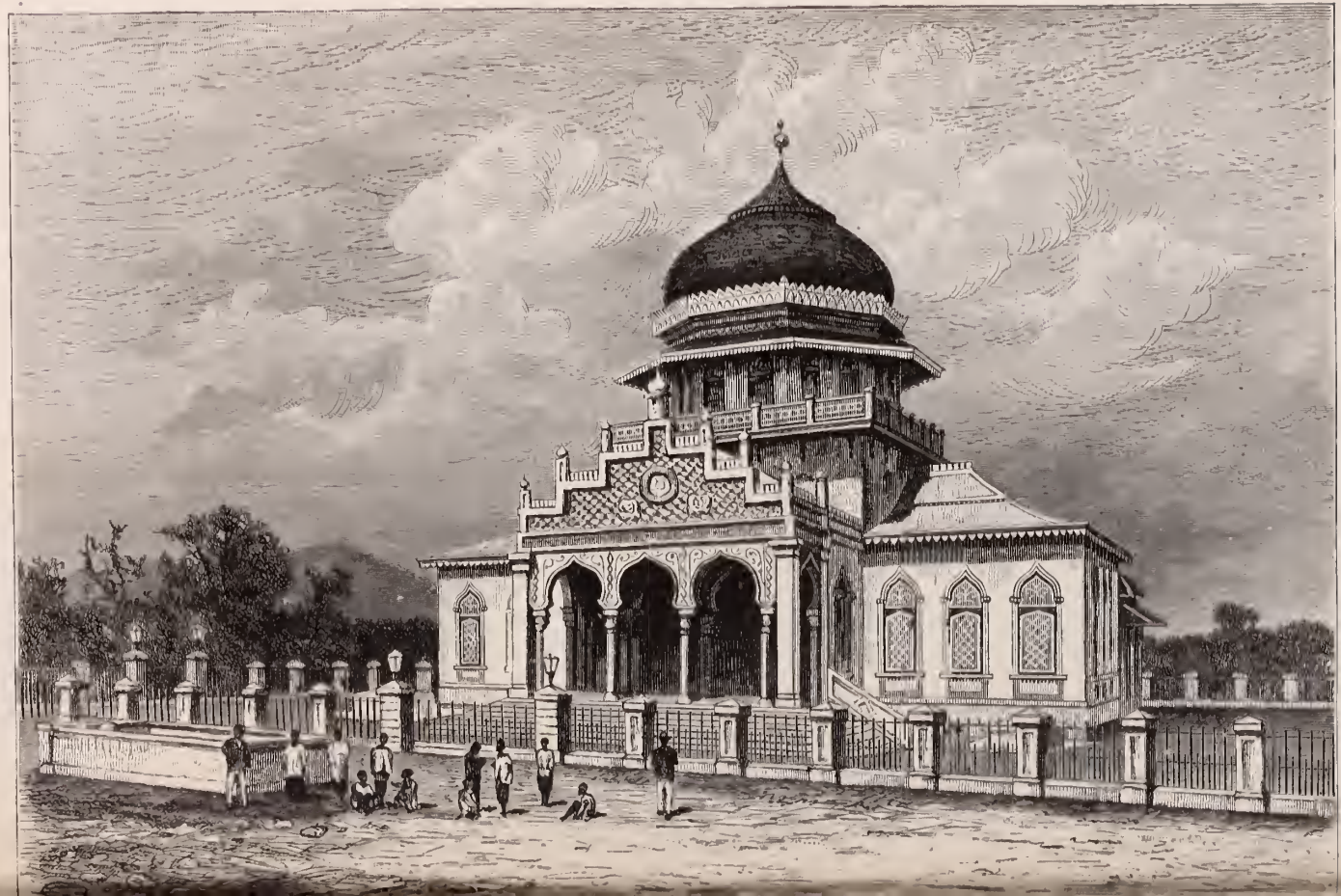

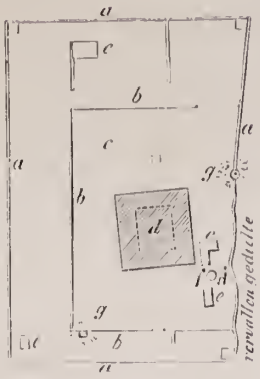

Plattegrond der oude Missigit.
(*Plan de la mosquée ancienne.*)

a. *b*. Ringmuren. *c*. Bevloerd plateau (hoog 1 Meter). *d*. Missigit (gebouw). *e*. Waschplaatsen. *f*. Put. *g*. Boomen.

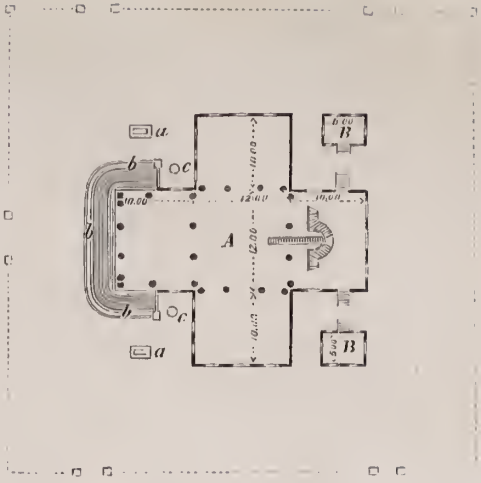

Plattegrond der nieuwe Missigit.
(*Plan de la mosquée.*)

A. Hoofdgebouw. B. Bijgebouwen. *a*. Waschplaatsen *b* Goten. *c*. Pompen.

De nieuwe Moskee te Kotta Radja.
(*La Mosquée nouvelle à Kotta Radja.*)

Gezicht in Olehleh.

(*Avenue d'Olehleh.*)

Spoorwegstation "Kraton" te Kotta Radja.

(*La gare à Kotta Radja.*)

Gezicht op Pantch Perak.
(*Avenue de Pantch Perak.*)

Brug over de Atjeh-rivier.
(*Pont sur la rivière d'Atjeh.*)

Gezicht in den Kraton (Noorderface).
(*Kotta Radja: le Kraton.*)

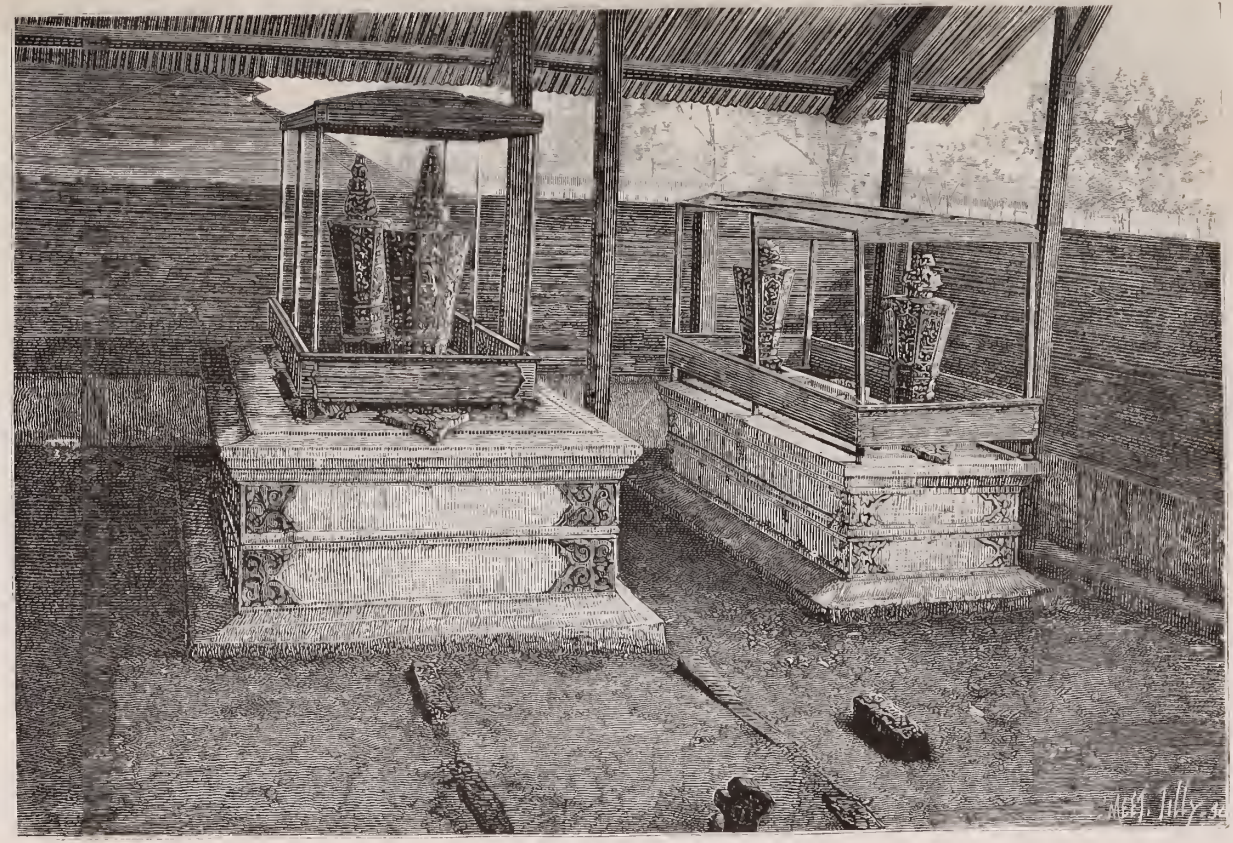

Sultansgraven te Kotta Radja.

(*Tombeaux des sultans à Kotta Radja.*)

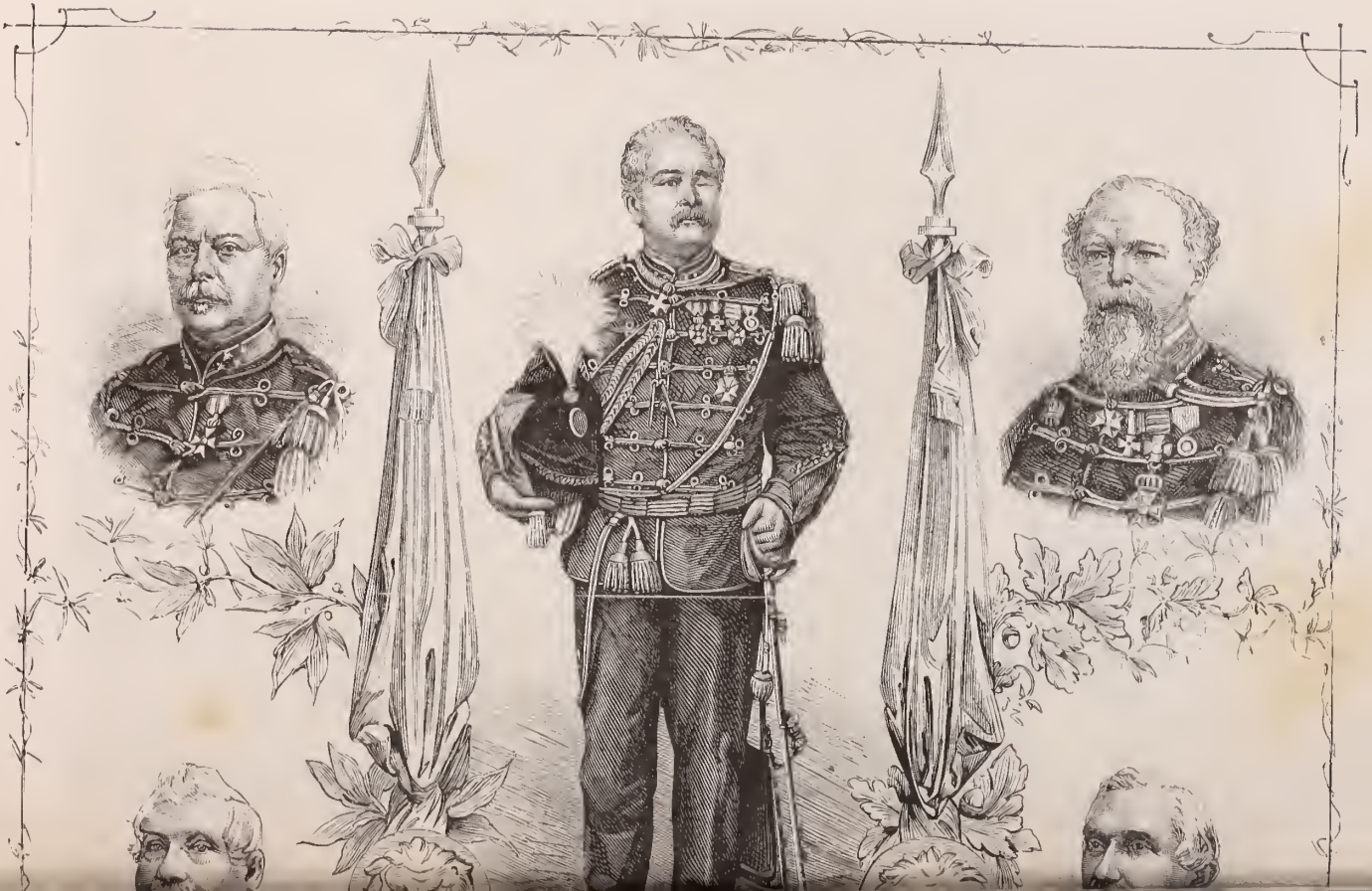

De bedwingers van Atjeh.

(*Les vainqueurs d'Atjeh.*)

Generaal-Majoor J. H. Köhler.
Luit.-Generaal J. van Swieten.
Gen.-Maj. C. B. F. Wiggers v. Kerchem.

Luit.-Generaal K. van der Heijden.
Luit.-Kolonel A. R. W. Gey van Pittius.
(Chef van den Staf van de krijgsmacht te Atjeh.)

Generaal-Majoor J. L. J. H. Pel.
Luit.-Generaal G. M. Verspijck.
Generaal-Majoor A. J. Diemont.

Aanvoerders der Atjehers.
(*Chefs Atsjinois.*)

De Sjahbandar van Gighen. Habieb Abdoe'l Rachman. De Radja van Gighen.

Monding der Padang-rivier met den Apenberg.
(Mont des singes et l'embouchure de la rivière de Padang.)

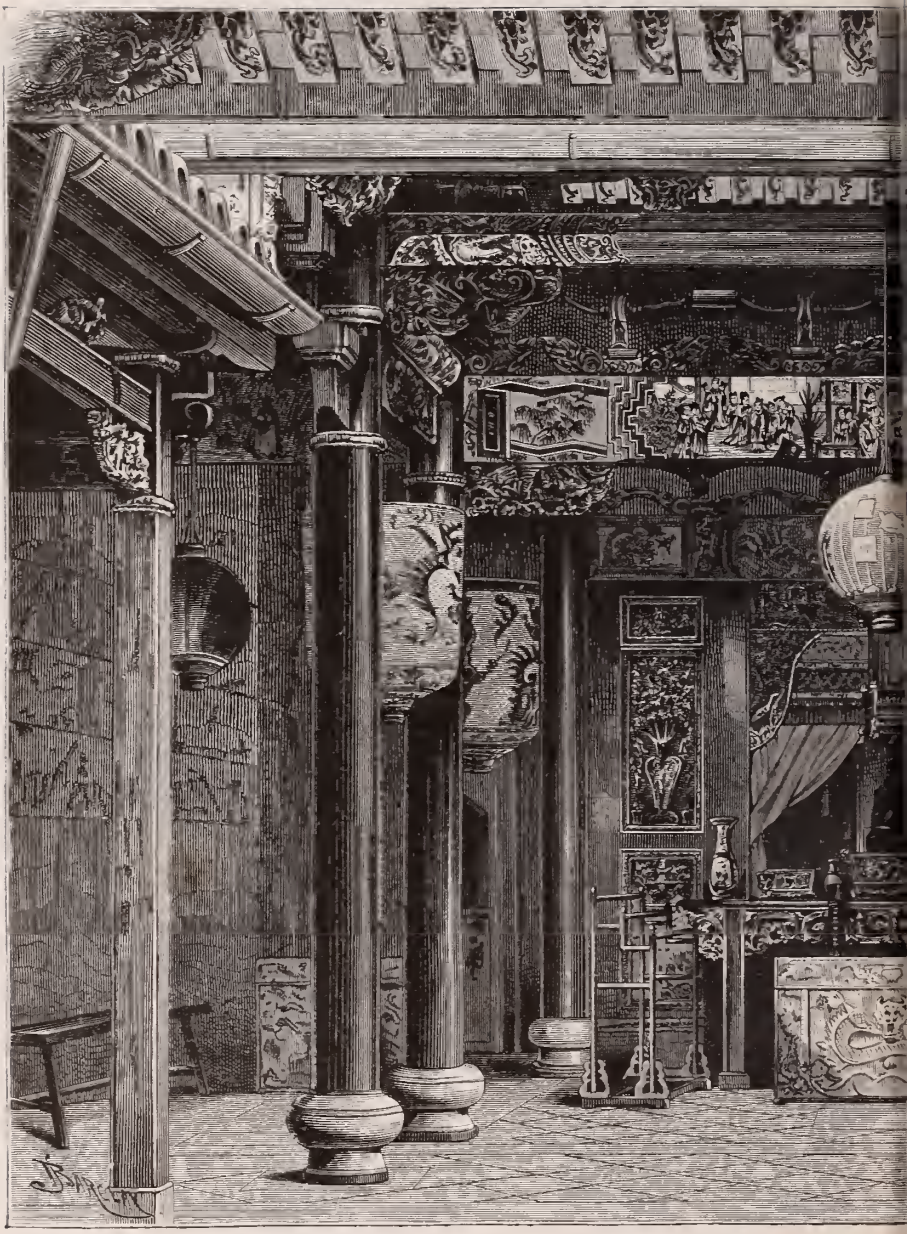

De Chineesche tempel
(Temple chin

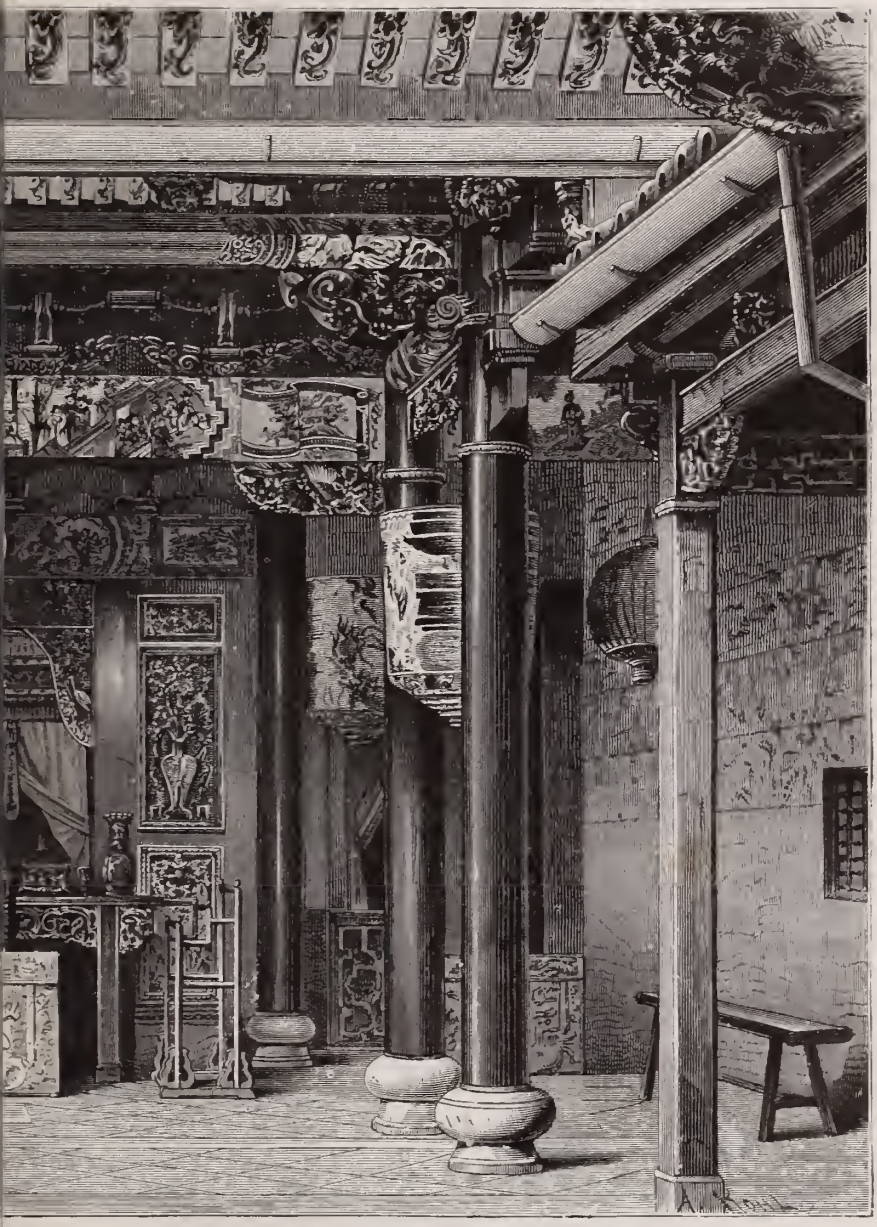

Padang van binnen.
i Padang.)

Hulpbrug over de Batang Masang.
(*Pont sur le Batang Masang.*)

De Batang Hari met de monding van de Potar.
(*Le Batang Hari et l'embouchure du Potar.*)

Waterval in de kloof van de Ané.
(*Cascade dans le ravin de l'Ané.*)

De stoombarkas der Sumatra-expeditie op de Batang Hari.
(Le bateau à vapeur de l'expédition hollandaise sur le Batang Hari.)

Huis met rijstschuur en taboehmisje te Alahan pandjang.
(*Maison avec grenier à riz.*)

Het
(*Le kampo*

rabak.
Grabak.)

Brug over de Goemanti bij Alahan pandjang.
(*Pont sur le Goemanti.*)

Paneboom bij 'Alahan pandjang.
(*Manguier — arbre Pane — à Alahan Pandjang.*)

Koffiemantri en vrouw te Alahan pandjang, en de inlandsche schrijver der expeditie.
(*Le maître de café et sa femme à Alahan pandjang, et le scribe de l'expédition.*)

Top van den Talang.
(*Le sommet du Talang.*)

Controleurswoning te Moeara Laboe.
(Habitation du contrôleur à Moeara-Laboe.)

Huis te A

(*Une maison*

Pandjang.
an pandjang.)

Beeldhouwwerk van een ouden Hindoe-tempel.
(*Statue hindoue.*)

Twee vergroeide boomen.
(*Arbre remarquable à Moeara-Laboe.*)

Woning van een h
(Demeure d'un riche

elaar te Kota Baroe.
chand à Kota-Baroe.)

Rijstschuren te Kota Baroe.
(*Granges à riz.*)

Huis te Bedar Alam.
(*Maison à Bedar-Alam.*)

De Piek
(*Le pic*

Korintji.
Korintji.)

Rotan-brug over de Bangko.

(*Pont de rotins sur le Bangko.*)

Koffie-droogloodsen te Soerian.
(*Granges à sécher le café à Soerian.*)

Waterval van de Timboeloen.
(*Ravin et cascades du Timboeloen.*)

Bingin Telok.

(*Le Batang Rawas près de Bingin-Telok.*)

Pasar te Lolo.
(*Le marché de Lolo.*)

Overdekte
(Pont couvert

te Lolo.
Catang Lolo.)

Huizen te Soeroelangoen.
(*Habitations à Soeroelangoen.*)

Moskee te Palembang.
(*Mosquée de Palembang.*)

Waringin-boom b
(*Un wa*

oeroelangoen.
in.)

De Sultan van Djambi.
(*Le Sultan de Djambi.*)

Rebabspeler.

(Joueur de rebab aux environs de Soeroelangoen.)

Controleurs-we

(Maison du con

; te Djambi.
ur à Djambi.)

Inwoners van Moeara Menkoelem.
(*Indigènes de Moeara-Menkoelam.*)

Jong meisje te Napal litjin.
(*Jeune fille de Napal-Litjin.*)

De Batang Hari met de dri
(*Le Batang Hari*

e woningen voor Djambi.
de Djambi.)

Woning van den sultan te Doesoen tenga.
(*Demeure du sultan de Djambi, à Doesoen-Tengah.*)

BORNEO,
CELEBES EN DE MOLUKKEN.

Orang-oetans.

(*Famille d orangs-outangs.*)

Gevecht van een Dajak met een orang-oetan.
(*Combat d'un Dayak et d'un orang-outang.*)

Orang-oetans.

(*Orangs-outangs.*)

De Argusfazant.
(*Faisans Argus, mâle et femelle.*)

Dajaksche krijgslieden.
(*Guerriers Dayaks.*)

Wapenen en gereedschappen der Dajaks.
(*Armes et ustensiles des indigènes de Bornéo.*)

Wapenen der Dajaks.
(*Armes des indigènes de Bornéo.*)

Een d
(*Un vill*

op Borneo.
à Bornéo.)

Dajaks.
(*Famille dyak.*)

Visscherswoning op Borneo.
(*Case de pêcheurs, à Bornéo.*)

Hertenjacht o

(*Dyaks en*

rneo.

e.)

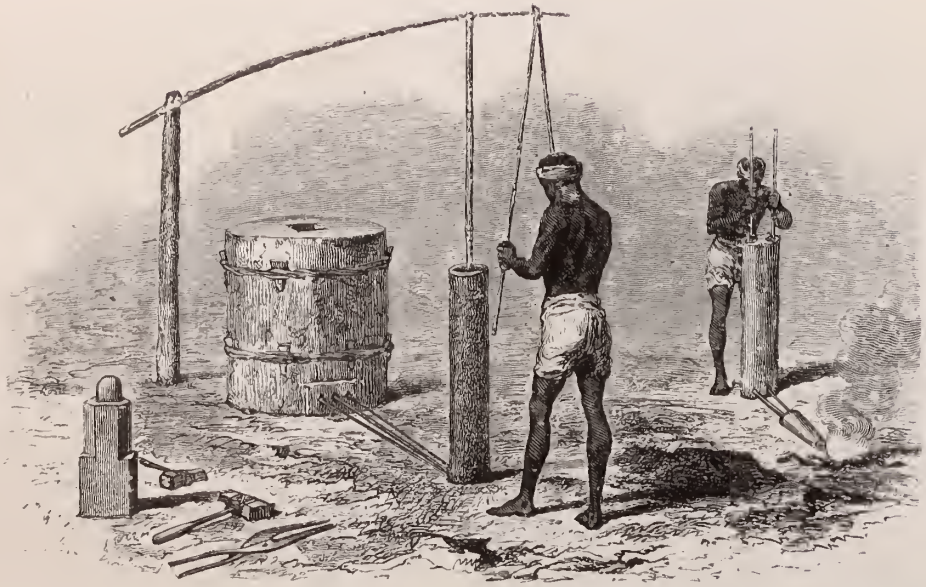

Een smidse op Borneo.
(*Forgerons à Bornéo.*)

Een landschap op Borneo.
(*Paysage à Bornéo.*)

Dorpsgezicht
(*Un village*

rneo.
néo.)

De babiroessa.

(*Le babiroussa.*)

Gezicht te Makasser.
(*Avenue de Makassar.*)

Weg van Tondano (Celebes).
(Route de Tondíno.)

Waterval bij Tondano (Celebes).
(*Chutes de la rivière, à Tondáno.*)

Bewoner van Timor.
(*Indigène de Timor.*)

Inboorling van Timor.
(*Indigène de Timor.*)

De rivier van Dodinga.
(*La rivière de Dodinga.*)

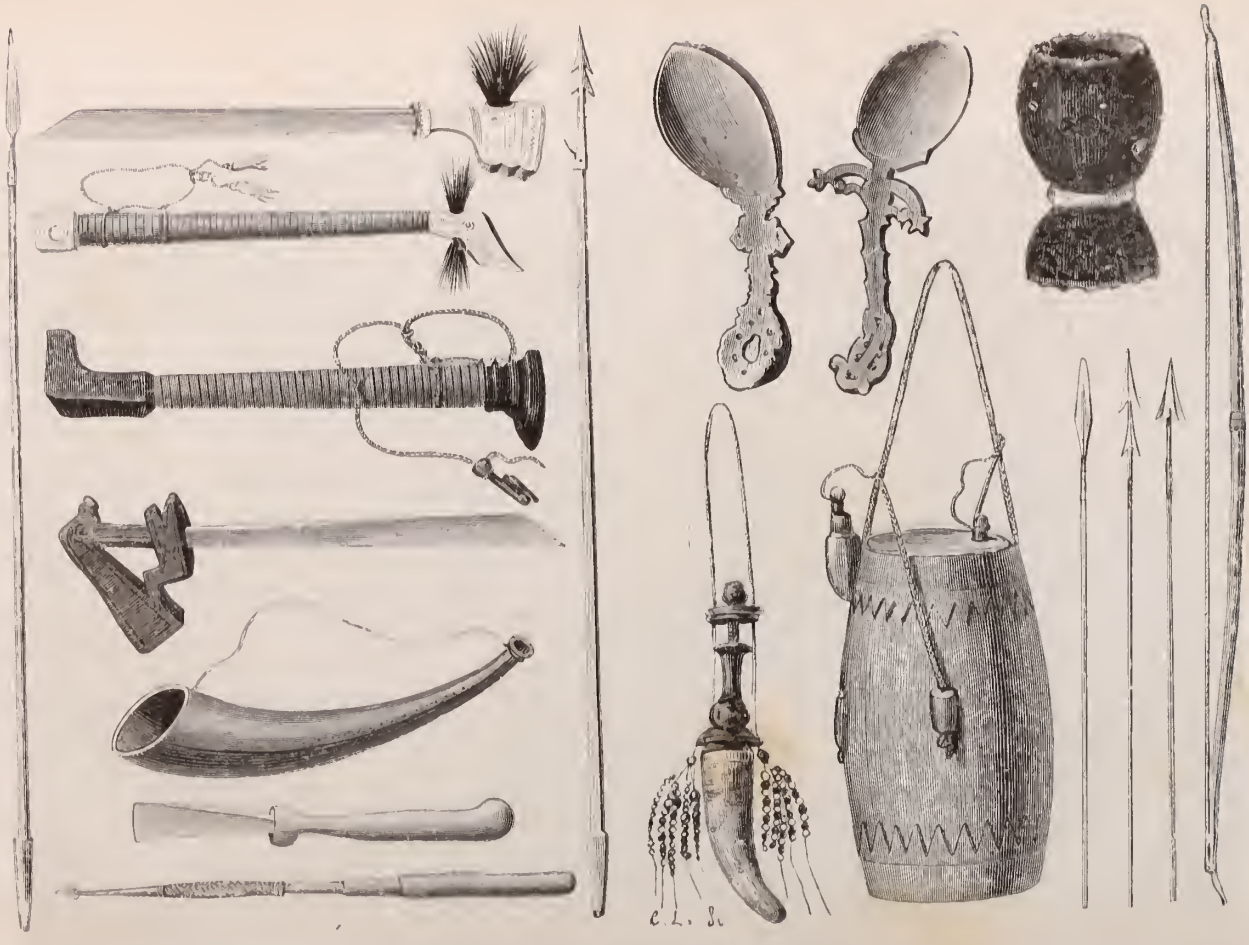

Wapenen enz. der bewoners van Timor.'
(*Armes et ustensiles des habitants de Timor.*)

Moskee to Ternate.
(*Mosquée à Ternate.*)

Niroe, de Alfoer van Dodinga.
(*Nirou, Alfuro de Dodinga.*)

Kimalaha.
(*Kimalaha, professeur d'escrime.*)

Alfoeren.
(*Alfuros de Galila.*)

Hassan en zijn zoon Idriss.
(*Hassan et son fils Idriss.*)

Eene europeesche woning op Ternate.
(*Une maison hollandaise à Ternate.*)

Moskee op Amboina.
(*Mosquée à Amboina.*)

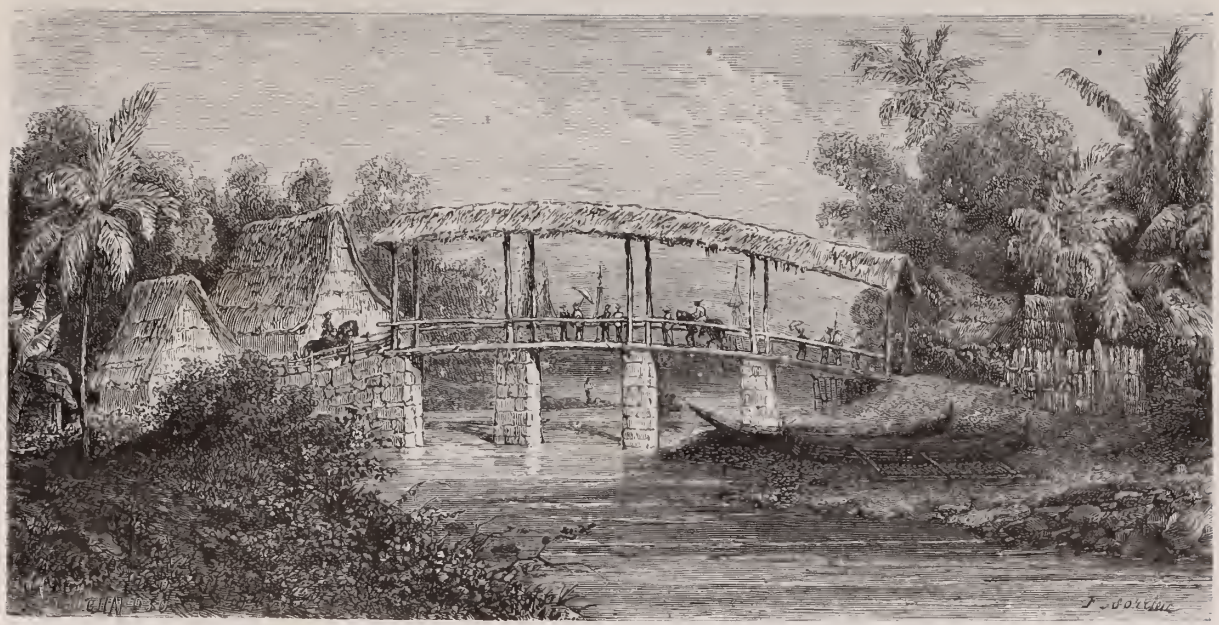

Gezicht op Amboina.

(*Rivière de Batour-Méra, à Amboine.*)

Gezicht o
(*Une vu*

nboina.
Célèbes.)

Het dorp Waroe-Waroe op Ceram.

(*Rade et Village de Waron-Warou. — Warus-Warus; Ceram.*)

Inboorlingen van Ceram.
(*Indigènes de Ceram.*)

De Paradijsvogel.
(*Un oiseau de Paradis: Paradisea rubra*).

De goudkleurige sifflet (*Parotia aurea*) mannetje en wijfje.
(*Le sifilet à gorge dorée, mâle et femelle.*)

De Goenong-Api, vulkaan op Banda.
(*Le volcan de Banda.*)

Gezicht op Dobbo.
(*Village de Dobbo.*)

Inboorlingen
(*Indigènes de l*

ieuw-Guinea.
welle Guinée.)

Papoea uit de omstreken van Dorey.
(*Indigène de Dorey.*)

Een tempel te Dorey.
(*Un temple à Dorey.*)

Huis te
(*Le village*

mbori.

Aïambori.)

Het dorp Andaï.
(Le village d'Andaï.)

DS619 .L26
Landschappen en volkstypen van
Princeton Theological Seminary-Speer Library
1 1012 00042 7130